

Vooraf.

In het commentaar op de vorige verzen vertel dat het boek Genesis mijn inziens de incarnerende beweging (van de ziel) weergeeft, en het boek Exodus een opwaarts gerichte (verlossende) beweging van de mens die daar in vrijheid toe kan besluiten (of niet).. Deze bewegingen vinden *gelijktijdig* plaats. We moeten ons niet laten misleiden dat in de geschreven Torah eerst het boek Genesis en daarna het boek Exodus wordt genoemd. Er is geen vroeger of later in de Torah.

In de incarnerende beweging worden goddelijke krachten in de schepping afgedrukt: Abraham: liefdevolle goedheid (Chesed), Izaak: Vreze Gods (Geburah) en Jacob/Israël: (gevoeligheid voor) waarheid en vrede.

De mens in de opwaartse verlossende beweging probeert zich in vrijheid te verbinden, te verenigen met deze goddelijke eigenschappen. Dan wordt hij een heel mens. Dat doet Mozes ons voor. Elk mens staat voor de universele opdracht om in en door zijn uniek leven bij te dragen aan deze verbinding.

Dat is heel globaal de spirituele context voor de beschouwing over de verzen 138 en verder.

Tekst §138

Wat is de betekenis van “de Torah van Waarheid”?¹

Zij heeft betrekking op het ware wezen van de werelden. Zij is scheppend werkzaam in het denken en houdt de tien Woorden in stand² door wie de wereld blijft bestaan. Ja, zij is zelf een van hen.

In de mens schiep hij tien vingers die met deze tien uitspraken corresponderen. Mozes verhief zijn handen³ en concentreerde [ה כ ו ו נ ה] zijn hart op het principe⁴ dat ‘Israël’ heet en die de

¹ Maleachi 2: 6: “De Torah van de waarheid is in zijn mond geweest”; zie §137.

² *Pirke Abboth* 5: 1: “De wereld is geschapen met behulp van tien Woorden”. In Genesis 1 komt immers tienmaal “en Elohim zei” voor.

Tanya Shaar HaYichud 1: “Er staat geschreven: ‘Voor eeuwig, o YHVH, houdt uw woord stand in de hemelen’ (Psalm 119: 89). De Baal Shem Tov heeft uiteengezet dat het *Woord* dat Elohim uitsprak: ‘daar zij een uitspannel in het midden der wateren...’ (Genesis 1: 6) – dat deze woorden en letters voor eeuwig vaststaan in het uitspannel van de hemelen en zij worden door alle hemelen bekleed om hen leven te geven, zoals er staat geschreven: ‘het Woord van onze God houdt eeuwig stand’ (Jesaja 40: 8) en: ‘zijn woorden leven en staan voor eeuwig vast’ (ochtendgebed). Want zouden de letters zelfs maar voor een enkel ogenblik weggaan -God verhoede- en naar hun bron terugkeren, dan zouden alle hemelen ophouden te bestaan en tot een absoluut niets worden; het zou zijn alsof zij nimmer hadden bestaan, precies zoals vóór de uitspraak: ‘daar zij een uitspannel...’. Dit geldt voor alle geschapen dingen, in de werelden boven en in de werelden beneden en zelf op deze fysieke aarde, die het ‘koninkrijk van de stilte’ [het levenloze] wordt genoemd. Indien de letters van de tien Woorden, door wie de aarde werd geschapen gedurende de zes scheppingsdagen, zelfs maar voor een enkel ogenblik zouden weggaan -God verhoede- zou de aarde ophouden te bestaan en tot een absoluut niets worden, precies zoals zij was voor de zes scheppingsdagen. Deze gedachtegang werd ook door de Ari [= Luria] tot uitdrukking gebracht, toen hij zei dat er zelfs in volledig levenloze materie, zoals stenen of aarde of water, een ziel of een geestelijke levenskracht aanwezig is – d.w.z. de omhulling van de ‘letters van de spraak’ van de tien Woorden die leven en bestaan geven aan de levenloze materie, zodat die kan oprijzen uit het niets dat voorafging aan de zes scheppingsdagen. Hoewel de naam ‘steen’ niet in de tien Woorden van de Torah wordt genoemd, stroomt de levenskracht toch naar de steen door middel van de combinaties en permutaties van de letters in de ‘231 poorten’ in de rechts omdraaiende of links omdraaiende volgorde, zoals in de *Sepher Yetzirah* 2: 4-5 wordt uiteengezet, net zolang totdat de naam ך ן ך (steen) uit de Tien Woorden [door de verschillende werelden] neerdaalt en dit is de levenskracht van de steen. Dit geldt voor alle geschapen dingen in de wereld...”

'Torah van Waarheid' omvat. Met zijn tien vingers liet hij zien dat hij de tien Woorden in stand hield. Want als God Israël niet zou helpen, zouden de tien Woorden niet meer iedere dag heilig geprezen worden. Maar "Israël overwon". Echter, "als hij zijn handen liet zakken, had Amalek de overhand". Zou Mozes dan ook maar iets doen om Amalek in staat te stellen de overhand te krijgen? Dit leert ons dat het voor een mens verboden is om meer dan drie uur zijn handen naar de hemelen uit te stekken.

Tekst §139

Zijn leerlingen vroegen: Naar wie worden de handen opgeheven?

Hij antwoordde: Naar de hoogte der hemelen.

Hoe weten wij dit?

Omdat er staat geschreven:

De diepte verheft zijn stem, hij steekt zijn handen omhoog. (Habakuk 3: 10)

Dit leert ons dat men de handen alleen maar naar de hoogte der hemelen opheft. Indien er in Israël wijzen zijn die het mysterie van de Glorierijke Naam⁵ kennen en zij hun handen opheffen, dan worden zij onmiddellijk verhoord. Want er staat geschreven:

Als gij dan [דן] roept, zal YHVH antwoorden. (Jesaja 58: 9)

Indien u de Heilige 'dan' [דן] noemt, zal Hij u onmiddellijk antwoorden.

Commentaar verzen 138-139

1. De Thorah van waarheid

Wat is *de betekenis van de Thorah van waarheid*? Daarmee begint vers 138.

De Waarheid wordt niet geschapen, maar is voor de schepping.

Schepping is uitdrukking van waarheid, schepping *kan* corresponderen met waarheid.

Daar ligt de opdracht van de mens.

Waarheid is de verborgen zijde van Kether.

Daar hoort de letter Aleph bij, die ook niet kan worden uitgesproken. Is stom.

In alle andere letters is de aleph begrepen.

Zonder de Aleph is geen andere letter uit te spreken.

Aleph is vóór de schepping, Beth is van de schepping.

Genesis begint met de letter Beth: **B**'reshit

Aleph is de oorsprong van alle oorsprongen, de geboorte van alle geboorten.

De kiem van alle kiemen.

Dat alles is de Thora van waarheid.

En die oorsprong, die geboorte, de kiem van alles is altijd drievoudig (verzen 139 en 140)

Aleph: Kether (Aleph), Chockmah (Yod) en Binah (Heh)

Kether, Chockmah en Binah kun je niet scheiden zeggen de volgende verzen. Ze zijn (voor ons) drie-in-een-heid. Samen vormen deze letters de godsnaam EHeYeH. De godsnaam die bij Kether hoort. Yod en Heh geven samen de godsnaam JaH.. De 1 is tevens de 3.

2. Genesis 1.1

³ Exodus 17: 8 - 16.

⁴ D.w.z. sephirah.

⁵ Zie §111.

Schepping ontstaat als er grenzen getrokken worden in de chaos (waar Amalek heerst)
B' resjiet

Door middel van...

Ter willen van...

Wat is dat van?: De Thora, de Thora die Waarheid is.

De schepping ligt vast vanaf het begin, vooraf aan het begin.

Van eeuwigheid af ben ik geformeerd, van den beginnen af, eer de aarde bestond (Spreuken 8:23)

En ook

God keek in de Thora en schiep aan de hand daarvan de wereld. (Midrash Rabba)

Schepping is zevenvoudig.

Aleph-Zajin, (Az , 1-7) in Nederlands het woord *dan* drukt deze samenhang uit.(vers 139)

Omdat Alepf in wezen drievoudig is (Kether, Chockmah, Binah) drievoudig is, is Dan in wezen 3-7. Dus 10, de 10 sefiroth van de Boom des levens. De 1 (=3) moet verbonden zijn met de 7, *dan* is er evenwicht. (vers 139). In dat evenwicht, dat afhankelijk is van de mens (Mozes) antwoordt de Heilige altijd, omdat Hij dan in de schepping kan spreken en handelen (strijd). Omdat Hij de schepping lief heeft, zal hij antwoorden.

Eerste scheppingsverhaal (Godsnaam: Elohim) geeft structuur van de kosmos: Gods zegel
Tweede scheppingsverhaal (Godsnaam: YHVH Elohim) mede door mens wordt schepping een levende schepping, bezielde.

YHVH Elohim, is de verbondsgod, de relatie God waar we Gij tegen zeggen en die ons bij onze naam noemt.

3. Een conclusie of beter bevestiging

Deze verzen (138-140) in samenhang met de daaraan voorafgaande verzen (135-137) zegt mij:

1. Dat de mens verantwoordelijkheid draagt voor de schepping
2. Dat de mens steeds voor de keuze staat tussen zegen en vloek, tussen hemel en hel, tussen Paradijs en Chaos
3. Als de mens kiest voor zegen, dan is God voor en met hem: verbond
4. Dit alles vraagt strijd
5. God en mens zijn partners, als mens durft te kiezen voor God (en tegen Amalek)

Amalek: overmoed en hoogmoed, is kiezen tegen de waarheid, tegen de Thora en leidt tot chaos en dood (zie hiervoor vers 135). Liefdesappelen, Doedaïm, lieflijkheden (vers 145) zijn de vruchten van aantrekking, van partner worden, van liefdes relatie. De eenmakingskracht. Amalek wil die kracht vernietigen, en veroorzaakt dus de echte dood. (zie opmerkingen over Emeth vorige verzen)

4. Exodus 17:8-16)

In vers 138, 139, 140 en de daaraan voorafgaande teksten speelt deze passage een sleutelrol. Deze passage heb ik op de Boom des Levens geplaatst.
De Exodustekst wordt hier niet weergegeven.

-

a. Exodustekst en Boom des Levens

	verborgen waarheid		
	Kether		(Atsiluth)
	geopenbaarde waarheid		<i>hoge hemelen</i>
Binah		Chockmah	(Briah)
inzicht		wijsheid	
	(Da'ath)		
	staf van God		
vreze Gods (137: Izaak)		liefdevolle goedheid (135: Abraham)	
Geburah		Chesed	
linkerhand Mozes		rechterhand Mozes	
	trouw, waarheid, vrede (137: Jacob)		
	Tifereth		<i>hoogte</i>
	hart, Mozes staand		(Yetsirah)
gehoorzaamheid		vertrouwen	
Hod		Netsach	
linkerarm, A'aron		rechterarm, Chur	
	Yesod		
	Eben Shetijah, Mozes zittend		
	Malkuth		<i>laagte</i>
	Jozua		(Assiah)
	strijdt met		
	Amalek		<i>chaos</i>

Toelichting

-De cijfers verwijzen naar de verzen van de bahir

Mozes bevindt zich met A'aron en Chur op de hoogte (Yetsirah) en Jozua strijd met Amalek in de laagte (Malkuth).

Tekstwoorden

-Steen = Eben Shetijah: hoeksteen, rots, centrum, navel van de schepping, de kosmos. NB Tzar is rots genoemd in vers 143)

-Chur: zoon van Miriam en Kaleb: een en al vertrouwen tegen elke logica in, hoort bij Abraham

Mirjam is zuster van Mozes en gehuwd met Kaleb. Kaleb gaat in 'blind' vertrouwen als eerste de schelfzee in, verstoort aanbidding van Gouden Kalf en sterft daarbij. Chur vertegenwoordigt de kwaliteiten van Mirjam en Kaleb.

-staande Mozes (Tifereth, in correspondentie met Jacob); zittende Mozes op steen (Yesod; in correspondentie met Jozef): duidt op verbindende functie van Mozes in hoogte (Yetsirah) tussen hoge hemelen (Briah/Atsiluth) en laagte (Assiah);

- De *staf van God* die Mozes bij zich heeft, symboliseert de middenkolom, de verbindende beweging langs deze kolom. Deze plaats ik op de verborgen sefira Da'ath

- Mozes is het hart van de tekst: Tifereth.

Zijn handen zijn omhoog geheven: Chesed en Geburah (Abraham en Isaac): gunnende goedheid/barmhartigheid en Vreze Gods /gestrengheid; Rachamim en Din:
De linkerarm wordt ondersteunt door A'aron (Hod), de rechterarm door Chur (Netsach)
Mozes gaat zitten op de steen Eben Shetijah (Yesod) , fundament, rots (Tsar), hierop is de schepping gegrondvest .

-Jozua is de heilige strijder op aarde, in Malkuth; hij strijdt met Amalek

-Zo is daar in Mozes, A'aron, Chur, de beide handen, de Steen en Jozua de zeven sefiroth van de schepping. Indien in evenwicht dan wint Israel.

Mozes' hart is open voor waarheid (Kether) en zijn zegenende handen ontvankelijk voor Chockmah (Wijsheid) en Binah (inzicht).

De scheppende handen van de schepper (Chockmah en Binah) raken de zegende handen van de mens (Chesed en Geburah). Rechter- en linkerkolom

Gods waarheid (Kether) vult het hart van de mens (Tifereth). Middenkolom

De schepper Elohim toont zich als YHVH Elohim. Er is in een en al wederkerige relatie tussen de Heilige en mens (Mozes).

Mozes ontvangt (Tifereth) en geeft door (Yesod); de armen altijd geheven vol dankbaarheid.

Schepping is dan harmonische uitdrukking van de hoogste waarheid: vrede Israëls

Het hart van Mozes, de schepping stroomt vol, overvol van goddelijke waarheid, wijsheid en inzicht.

Als de mens zo is, ontvankelijk voor de hoogste hemelen en actief naar de aarde, *dan* is God daar omdat Hij niet anders kan.

Er is helende en zegende relatie tussen God, mens en wereld.

Waarheid, barmhartigheid en vrede.

Dan wordt de aardse strijd gewonnen

Een persoonlijk opdracht, uniek en universeel.

b) Exodustekst en visualisatie

De bijbeltekst ging spreken in meditatie, werd levend, Boom des Levens kwam tevoorschijn. Dankbaar ontvangen!

Van daaruit heb ik de tekst als uitdrukking van de Boom des Levens gevisualiseerd; ook lichamelijk in orante houding trachten weer te geven. Armen zijn niet dramatisch omhoog geheven, meer devoot in die orante houding, mededogend, opofferend. De tekst op de wijze van de boom des levens visualiserend.

Zo werd ik vervuld met goedheid, mededogen. Mijn buik komt tot rust, de plaats van onrustige gevoelens, lichamelijke begeerten wordt stil

Een bijzondere ervaring. Eén worden met de tekst, met de Boom en haar verschijnende elementen., levende sefiroth. Er ontstond relatie die ik lijfelijk meemaakte. Er stoomde krachten 'van boven' in hart en handen 'naar beneden', in mij. En er was zoals gezegd

beleving van vrede en goedheid, niet slap maar zacht-krachtig. In mijn buik kwam de beweging tot rust (leek het). De onrust in de buik veranderde dus in een plaats van stilte en rust. De steen blijkt zacht. Linkerkolom en rechterkolom in harmonie.

Heeft wel een nacht zonder slaap veroorzaakt, maar dat heb ik er graag voor over! s' Nachts in de donkere stilte ontvang je het meest.

Ik probeer dit alles te verwoorden, maar dat lukt maar gebrekkig.

5 Drie uren

Vers 138 besluit met geheimzinnige slotzin '*dit leert ons dat het voor ieder mens verboden is om meer dan drie uur zijn handen naar de hemelen uit te strekken*'.

Wat kan dat toch betekenen? Dit kwam in mij op.

Drie betekent dat als de drie er in eenheid is, de *absolutie drie* zich in de schepping (Kether, Chokmah en Binah) volkomen uitdrukt in de twee handen en het hart, dat er dan is harmonie, eenheid, volheid, vrede, volkomenheid, waarheid in de schepping.

Tot *dan*, tot die drie, moet de strijd en de zegening volgehouden worden. Tot dan is de mens ontvankelijk actief, daarna moet alles worden overgelaten aan de Heilige. Hij is dan actief, strijdt voor ons en voor de schepping. Wij kunnen rusten, gaan zitten op de steen in een houding van actieve ontvankelijkheid.

Dat kan *bij ons* als mens misschien een minuut vergen, of een heel leven duren, of het wordt hier in dit leven niet bereikt. Deze drie uren uit de tekst kunnen we zeker niet opvatten vanuit ons lineair tijdsbegrip.

Overigens in de tekst is te lezen dat Mozes niet *voortdurend* zijn armen opheft. Want soms wint Jozua en soms Amalek. Moet dat? Ja, Amalek moet in de strijd overwonnen worden, verlost worden?

Tekst §140

Wat is de betekenis van ך ם?

Dit leert ons dat het niet toegestaan is om alleen ם aan te roepen. Zij moet vergezeld gaan van de twee letters die met haar “de eerste plaats bekleden in het koninkrijk” (Esther 1: 14).⁶ Deze twee zijn samen met ם drie. Dan blijven er nog zeven van de tien Woorden over – en dit verwijst naar ך. Ook staat er geschreven:

Dan [ךם] zong Mozes en de kinderen van Israël. (Exodus 15: 1)

Tekst §141

Wat zijn de tien Woorden?

Het eerste is de hoogste Kroon, gezegend en geprezen zij zijn Naam en zijn volk.

Wie zijn zijn volk?

Dat is Israël, zoals er staat geschreven:

Erkent dat YHVH God is; Hij heeft ons gemaakt, en niet [ם ך] wij, zijn volk.
[Psalm 100: 3]

Er staat: “tot [=ך] ם [= de Één] behoren wij.”

Wij dienen de Eenheid der Eenheden te erkennen en te kennen, die één is in al zijn Namen.

Commentaar verzen 140-141

Vers 141: de hoogste Kroon: Kether.

Lamed- Aleph, (Hebreeuws *Lo*, Nederlands *niet.*; 30-1)

Aleph-Lamed (1-30) kan gelezen worden als *tot Eén*

Het volk Israël is het volk van de Allerhoogste, onze zielen zijn daartoe geschapen.

Tekst §142

Het tweede is de Wijsheid.

Aldus staat er geschreven:

YHVH heeft mij tot aanzijn geroepen vóór dan [ך ם]. (Spreuken 8: 22)

Een ‘begin’ is niets anders dan de Wijsheid, zoals er staat geschreven:

De vreze des Heren is het begin van de wijsheid. (Psalm 111: 10)

Commentaar vers 142

Wijsheid: Chokmah

⁶ Dit zijn de letters ך en ם die samen de Naam ם ך ם vormen, de Naam die met Kether [“de hoogte der hemelen”] correspondeert. Ook geldt dat Kether met ם correspondeert, ך met Chokmah en ם met Binah.

Tekst §143

Het derde is de steengroeve van de Torah, de schatkamer van de Wijsheid, de steengroeve van de Geest, de Geest van God.⁷

Dit leert ons dat God alle letters uit [de steengroeve] heeft gehakt, hen daarna met zijn Geest heeft gegraveerd en met hen alle vormen [צור; *Tzur*] heeft gemaakt.⁸ Dit is de betekenis van het vers:

Er is geen rots [צור] gelijk onze God. (1 Samuël 2: 2)

Er is geen Formeerder [צור; *Yotzer*] als onze God.

Commentaar vers 143

Steengroeve van de Thorah: Binah. NB hier wordt de rots genoemd Tzar, is de ‘Steen’ waar heel de schepping uit ‘gehouwen wordt’. *Alles* wat geschapen wordt, geformeerd wordt, gemaakt wordt is in wezen in deze steengroeve aanwezig. Ook alles wat wij zelf scheppen en maken, hoe gebrekkig ook. Dat geldt voor kunst en voor alle voorwerpen tot de meest moderne elektronische apparaten toe.

Tekst §144

Het vierde is “de weldaden van God”⁹, zijn genade [*chesed*] aan de gehele wereld. Dit is de rechterhand van de Heilige, gezegend zij Hij.

Commentaar vers 144

Weldaden van God, genade: Chesed. (vanuit schepping: rechterhand van God)

Tekst §145

Het vijfde is het grote vuur, waarover staat geschreven:

Laat mij dit grote vuur niet langer zien, opdat ik niet sterve.

(Deuteronomium 18: 16)

Dit is de linkerhand van de Heilige, gezegend zij Hij.

Wat is dat?

Dat zijn de heilige Chayoth en de heilige Seraphim die ter rechterzijde en ter linkerzijde staan. Zij zijn de ‘liefelijkheden’¹⁰ die boven alles uitstijgen, zoals er staat geschreven:

Hoog waren zij en ontzagwekkend en vol ogen, bij alle vier. (Ezechiël 1: 18)

Rondom hem zijn engelen die voor hem neerbuigen, knielen en zeggen: “YHVH is God, YHVH is God”.¹¹

Commentaar vers 145

Grote Vuur: Geburah (vanuit schepping linkerhand van God)

NB de opgeheven handen van Mozes raken de naar beneden reikende handen van de Heilige indien de 1 (=3) met de 7 in harmonie verbonden is. *Dan* raken de handen elkaar in Chesed en Geburah.

Liefelijkheden: Doedaïm, liefdesappelen zijn de vruchten van aantrekking, van partner worden, van liefdesrelatie. De *eenmakingskracht*.

Amalek wil die kracht vernietigen, en veroorzaakt zo de dood in de chaotisch veelheid (zie opmerkingen over Emeth in eerdere verzen).

⁷ Vgl. Genesis 1: 2.

⁸ Zie *Sepher Yetzirah*.

⁹ Deuteronomium 33: 21.

¹⁰ Psalm 16: 11.

¹¹ 1 Koningen 18: 39.

Amalek is overmoed en hoogmoed waardoor we kiezen voor onszelf *zonder* verbinding, dus kiezen tegen de waarheid, tegen de Thorah.
De eenmakingskracht doet ons meezingen in het koor van alle Engelen en heiligen. YHVH is God, YHVH is God.

Tekst §146

Het zesde is de Troon der Heerlijkheid, die gekroond is en alles omvat; die geprezen en verheerlijkt wordt. Dit is het huis van de Toekomstige Wereld en zijn plaats bevindt zich in de Wijsheid. Daarom staat er geschreven:

En Elohim zeide: Er zij licht, en er was licht. (Genesis 1: 3)¹²

Commentaar vers 146

Troon der Heerlijkheid: Tifereth. Gekroond door Kether. Huis van de Toekomstige Wereld, Huis van Israël waar volk en heilige in relatie zijn. De tempel; Plaats waar het Hemels Jerusalem neer daalt.

¹² Pas in §153 wordt het zevende Woord besproken.